

וְלַחִים, רוּחַ אִיהוּ חַם וְלַת, סִטְרָא דְאִיהוּ חַם, אֶחֶיד
בְּאֵשָׁא. סִטְרָא דְאִיהוּ לַת, אֶחֶיד בְּמִיָּא. וְעַל דָּא
אֲסִבִּים בִּינֵיהוּ, וְאֶפְרִישׁ מִחְלוּקַת דְּאֵשָׁא וּמִיָּא.

עֶפְרָא אִיהוּ קַר וְיָבֵשׁ, וְעַל דָּא מְקַבֵּל עָלֵיהּ בְּלָחוּ,
וּבְלָחוּ עֲבָדֵי בֵּיה עֲבִיד־תִּיחוּ, וּמְקַבְּלָא
מִבְּלָחוּ, לְאֶפְקָא בְּחִילִיחוּן מְזוּנָא לְעֵלְמָא. בְּגִין
דְּבִמְעָרְב אֶתְאֶחֶיד עֶפְרָא, דְּאִיהוּ קַר וְיָבֵשׁ. וְסִטְרָא
דְּאִיהוּ קַר, אֶחֶיד בְּצַפּוֹן דְּאִיהוּ קַר וְלַת, דְּהָא
קַרִּירָא אֶתְאֶחֶיד בְּקַרִּירָא. בְּגִין כִּד צַפּוֹן אֶתְאֶחֶיד
בְּמְעָרְב בְּסִטְרָא דָּא. דְּרוּם דְּאִיהוּ חַם וְיָבֵשׁ, בְּתַהוּא
יְבִישׁוּתָא דִּילֵיהּ, אֶחֶיד לִיְבִישׁוּתָא דְּמְעָרְב בְּסִטְרָא
אַחְרָא, וְאֶתְאֶחֶיד מְעָרְב בְּתַרִּין סִטְרִין.

וְכֵן אֶתְאֶחֶיד דְּרוּם בְּמִזְרַח, דְּהָא תְּמִימוּתָא
דְּדְרוּם, אֶתְאֶחֶיד בֵּיה בְּתְמִימוּתָא דְּמִזְרַח.
וּמִזְרַח אֶתְאֶחֶיד בְּצַפּוֹן דְּהָא לְחֻתָּא דִּילֵיהּ

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

וְצַד שֶׁהוּא קַר אֶחָדוּ בְּצַפּוֹן שֶׁהוּא קַר
וְלַת, שְׁהַרֵי קַר נֶאֱחָזוּ בְּקַר. מִשׁוּם כִּד
צַפּוֹן נֶאֱחָזוּ בְּמְעָרְב בְּצַד זֶה. דְּרוּם שֶׁהוּא
חַם וְיָבֵשׁ, בְּאֹתוֹ הַיָּבֵשׁ שֶׁלּוֹ אֹחָזוּ אֶת
הַיָּבֵשׁ שֶׁל הַמְעָרְב בְּצַד אַחֵר, וְנֶאֱחָזוּ
מְעָרְב בְּשְׁנֵי צַדִּים.

וְכֵן נֶאֱחָזוּ דְרוּם בְּמִזְרַח, שְׁהַרֵי תְּמִימוּת
הַדְּרוּם נֶאֱחָזוּ בְּתְמִימוּת הַמִּזְרַח. וּמִזְרַח

וְיָבֵשׁ, וּמִים קָרִים וְלַחִים. רוּחַ הוּא חַם
וְלַת. הַצַּד שֶׁהוּא חַם אֶחָדוּ בְּאֵשׁ. הַצַּד
שֶׁהוּא לַת אֶחָדוּ בְּמִים. וְעַל זֶה יֵשׁ הַסְּכָמָה
בִּינֵיהֶם, וּמְפָרִיד מִחְלָקַת שֶׁל אֵשׁ וּמִים.

עֶפְרָא הוּא קַר וְיָבֵשׁ, וְכֵן מְקַבֵּל עָלָיו אֶת
כָּלֶם, וְכָלֶם עוֹשִׂים בּוֹ מַעֲשִׂיהֶם, וּמְקַבֵּל
מִכָּלֶם לְהוֹצִיא בְּכַחֵם מְזוֹן לְעוֹלָם, מִשׁוּם
שֶׁבְּמְעָרְב נֶאֱחָזוּ הָעֶפְרָא שֶׁהוּא קַר וְיָבֵשׁ,

אֶתְאַחֵיד בְּלַחֲוֹתָא דְצַפּוֹן. הַשְּׁתָּא אֲשֶׁתִּבַּח דְרוּמֵי"ת
 מְזַרְחֵי"ת. מְזַרְחֵי"ת צַפּוֹנֵי"ת. צַפּוֹנֵי"ת מְעַרְבֵי"ת.
 מְעַרְבֵי"ת דְרוּמֵי"ת וְכִלְהוּ כְּלִילָן דָּא בְּדָא,
 לְאֲשֶׁתִּלְשָׁל אַחַד בְּחַד.

כְּגוֹזְנָא דָּא, צַפּוֹן עֶבֶד דֶּהֲבָא. דְמִסְטָרָא
 דְתוֹקְפָא דְאִשָּׁא, אֶתְעֵבִיד דֶּהֲבָא. וְהִינּוּ
 דְכְּתִיב, ^(איוב ל"ז) מִצַּפּוֹן זָהָב יֵאֲתָהּ. דָּאֵשׁ אֶתְאַחֵיד
 בְּעֶפְרָא, וְאֶתְעֵבִיד דֶּהֲבָא. וְהִינּוּ דְכְּתִיב, ^(איוב כ"ח)
 וְעִפְרוֹת זָהָב לוֹ. וְרוּא דָּא, שְׁנַיִם פְּרוּבִים זָהָב.

מֵיָם אֶתְאַחֵיד בְּעֶפְרָא, וְקִרְיֹוֹתָא בְּלַחֲוֹתָא עֶבֶד
 כְּסָף, הַשְּׁתָּא הָא עֶפְרָא אֶתְאַחֵיד בְּתַרִין
 סְטָרִין, בְּזָהָב וּבְכֶסֶף, וְאֶתִּיּהִיב בִּיעִיּהוּ. רוּחָא

אֶחֵיד לְמֵיָם, וְאֶחֵיד ^{(הגהה: תמיתהה במה דאמר רוח קר ויבש שאם פן}
 עֶפְרָא וְרוּחַ שְׁוִים בְּטַבְעָם אֲבָל יֵשׁ אוֹמְרִים פִּי רוּחַ חַם וְלַח וְאִם פִּן נוֹכַל לוֹמַר דְּאֶחֵיד
 רוּחַ לְתַרִין סְטָרִין אֵשׁ חַם וְיִבֵּשׁ וְרוּחַ חַם וְלַח סְטָרָא דְאִיהוּ חַם אֶחֵיד בְּאֵשׁ וּסְטָרָא

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

נֶאֱחָז בְּצַפּוֹן, שְׁהַרֵי לַחֲוֹתוֹ נֶאֱחָזוֹת בְּלַחֲוֹת
 הַצַּפּוֹן. עֲבָשׁוּ נִמְצָא דְרוּמֵי"ת מְזַרְחֵי"ת.
 מְזַרְחֵי"ת צַפּוֹנֵי"ת. צַפּוֹנֵי"ת מְעַרְבֵי"ת.
 מְעַרְבֵי"ת דְרוּמֵי"ת. וְכֵלָם כְּלוּלִים זֶה בְּזֶה
 לְהַשְׁתַּלְשֵׁל אַחַד בְּאַחַד.
 כְּמוֹ כֵן צַפּוֹן עוֹשֶׂה זָהָב, שְׁמַצֵּד תְּקֵפָה
 הָאֵשׁ נַעֲשֶׂה זָהָב, וְהִינּוּ שְׁכַתוֹב ^(איוב לו)
 מִצַּפּוֹן זָהָב יֵאֲתָהּ. שְׁאֵשׁ אֶחָזוּ בְּעֶפְרָא

וְנַעֲשֶׂה זָהָב, וְהִינּוּ שְׁכַתוֹב (שם כח) וְעִפְרוֹת
 זָהָב לוֹ. וְסוּד זֶה שְׁנַיִם פְּרוּבִים זָהָב.
מֵיָם נֶאֱחָזִים בְּעֶפְרָא, וְקִרְיֹוֹת בְּלַחֲוֹת
 עוֹשֶׂה כְּסָף, כַּעֲת הָרִי עֶפְרָא נֶאֱחָז בְּשְׁנֵי
 צְדָדִים, בְּזָהָב וּבְכֶסֶף, וְנִתֵּן בִּיעִיּהֶם. רוּחַ
 אוֹחֲזוֹת אֶת הַמֵּיָם, וְאוֹחֲזוֹת, וְתַמִּיתָהּ, בְּמַה שְׁאֵמַר
 רוּחַ קָר וְיִבֵּשׁ, שְׁאִם פִּן, רוּחַ וְעֶפְרָא שְׁוִים בְּטַבְעָם, אֲבָל יֵשׁ אוֹמְרִים
 פִּי רוּחַ חַם וְלַח, וְאִם פִּן נוֹכַל לוֹמַר שְׁאוֹחֲזוּ הַרוּחַ לְשְׁנֵי צְדָדִים –

דַּאִיְהוּ לַח אַחִיד בְּמִיָּא וְאַפְרִישׁ מַחְלֻקַת דְּאַשָּׂא וּמִיָּא. עֶפֶר אִיְהוּ קַר וְיִבֵּשׁ וּמִיָּם קָרִים
 וְלַחִים וְסַטְרָא דְקַר אַחִיד בְּעֶפֶר בְּסַטְרָא דְקַר אֲשֶׁתְּכַח דְּעֶפֶר מִקְבֵּל עֲלֵיהּ בְּלַחוּ בְּגִין
 בְּדָ אַחִיד לְתַרְיִן סַטְרִין דְּהָא אֵשׁ חַם וְיִבֵּשׁ מִיָּם קַר וְלַח ע"ב) (דף כ"ד ע"ב) **לְאֵשׁ,**
וְאַפִּיק תְּרִין בְּחַד, דַּאִיְהוּ (יחזקאל א') עֵין נְחֻשֶׁת קָלָל.
וְעֶפֶר דְּקַאמְרָן, כִּד אִיְהוּ בְּלַחֲזוּדֵי, בִּיבִישׁוּ וּקְרִירוּ
דִּילֵיהּ, נָפִיק בְּרִזְל, וְסִימְנָךְ, (קהלת י') אִם קַתָּה
הַבְּרִזְל וְגו'.

וְהֵאֵי עֶפֶר, אַתְּאַחִיד בְּכִלְהוּ, וּבְכִלְהוּ עֵבְדִין בִּיהּ
בְּגִוּוֹנָא דְלַחוּן. תָּא חֲזִי, בְּלֹא עֶפֶר, לִית
זְהָב וְכֶסֶף וְנְחֻשֶׁת, דְּהָא כָּל חַד וְחַד אוֹזִיף
לְחַבְרִיהּ מִדִּילֵיהּ, לְאַתְקִשְׁרָא דָּא בְּדָא. וְאַתְאַחִיד
עֶפֶר בְּכִלְהוּ, בְּגִין דְּתַרְיִן סַטְרִין אַחִידִן לִיהּ, אֲשָׂא
וּמִיָּא. וְרוּחָא אַתְקַרִּיב בִּיהּ, בְּגִין אֵלִין תְּרִין וְעֵבִיד
בִּיהּ עֵבִידְתָּא.

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

אִם קַתָּה הַבְּרִזְל וְגו'.

וְעֶפֶר זֶה נֶאֱחָז בְּכֻלָּם, וְכֻלָּם עוֹשִׂים בּוֹ
 כְּצוּרָה שְׁלֵהֶם. בֵּא רְאֵה, בְּלֹא עֶפֶר אֵין
 זְהָב וְכֶסֶף וְנְחֻשֶׁת, שְׁהָרִי כָּל אַחַד וְאַחַד
 מִלוֹה לְחַבְרוּ מִשְׁלוֹ לְהַתְקַשֵּׁר זֶה בְּזֶה.
 וְהָעֶפֶר נֶאֱחָז בְּכֻלָּם, מִשּׁוּם שִׁשְׁנֵי צַדִּים
 אוֹחֲזִים אוֹתוֹ, אֵשׁ וּמִיָּם. וְרוּחַ נְקַרְבַת לוֹ
 בְּשִׁבִיל שְׁנֵי אֵלֶּה וְעוֹשֶׂה בּוֹ מַעֲשֶׂה.

אֵשׁ חַם וְיִבֵּשׁ, וְרוּחַ חַם וְלַח. הַצַּד שֶׁהוּא חַם אוֹחֵז בְּאֵשׁ, וְהַצַּד
 שֶׁהוּא לַח אוֹחֵז בְּמִיָּם, וּמִפְרִיד מַחְלֻקַת שֶׁל אֵשׁ וּמִיָּם. עֶפֶר הוּא
 קַר וְיִבֵּשׁ, וּמִיָּם קָרִים וְלַחִים, וְהַצַּד הַקַּר אוֹחֵז בְּעֶפֶר בְּצַד הַקַּר.
 נִמְצָא שֶׁעֶפֶר מִקְבֵּל עֲלָיו כֻּלָּם, מִשּׁוּם כִּד אַחֲזוּ לְשֵׁנֵי הַצַּדִּים,
 שְׁהָרִי אֵשׁ חַם וְיִבֵּשׁ, מִיָּם קַר וְלַח. ע"ב) **אֵת הָאֵשׁ,**
וּמוֹצִיאָהּ שְׁנַיִם כְּאַחַד, שֶׁהוּא עֵין נְחֻשֶׁת
קָלָל. וְעֶפֶר שְׂאִמְרָנוּ, כְּשֶׁהוּא לְבָדוּ בִּיבֵשׁ
וְהַקַּר שְׁלוֹ, יוֹצֵא בְּרִזְל, וְסִימְנָךְ – (קהלת י')

אֲשֶׁתְּכֹחַ, דְּכַד אֶתְחַבֵּר עִפְרָא בְּהַדְיִיהוּ, עָבִיד
 וְאוֹלִיד עִפְרָא אַחֲרֵינִין, בְּגִוּוֹנָא דְלַהוֹן.
 בְּגִוּוֹנָא דְזָהָב, אוֹלִיד עִפְרָא סוּסְפִיתָא יְרוּקָא, דְאִיהוּ
 בְּגִוּוֹנָא דְדִתְבָא מִמָּשׁ. בְּגִוּוֹנָא דְכֶסֶף, אוֹלִיד עוֹפְרַת.
 בְּגִוּוֹנָא דְנַחֲשֵׁת עֵילָאָה, אוֹלִיד קְסִיטְרָא דְאִיהוּ
 נַחֲשֵׁת זוּטָא. בְּגִוּוֹנָא דְבְרִזְל, אוֹלִיד בְרִזְל, וְסִימְנָךְ
 (משלי כ"ז) בְּרִזְל בְּבְרִזְל יָחַד.

תָּא חַוִּי, אֵשׁ רוּחַ מַיִם וְעֶפֶר, כְּלָהוּ אַחֲדָן דָּא
 בְּדָא, וְאֶתְקַשְׁרָן דָּא בְּדָא. וְלֹא חַוִּי בְּהוּ
 פְּרוּדָא. וְעֶפֶר דָּא, כַּד אִיהוּ אוֹלִיד לְבַתָּר, לֹא
 מִתְקַשְׁרָן דָּא בְּדָא כְּאֵינִין עֲלָאִי, כְּמָה דְאֵת אָמַר,
 (בראשית ב') וּמִמָּשׁ יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבַּעַת רָאשִׁים, בְּאֵלִין
 חַוִּי פְּרוּדָא.

בְּגִין דְּהָא עֶפֶר, כַּד אִיהוּ אוֹלִיד בְּחֵילָא דְתַלְתָּ
 עֲלָאִי, אִפִּיק אַרְבַּעַת נַחֲרִין, דְּתַמָּן מִשְׁתַּכְּחִי

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

בֵּא רָאָה, אֵשׁ רוּחַ מַיִם וְעֶפֶר, כְּלָם
 אַחֲזוּזִים זֶה בְּזֶה וּקְשׁוּרִים זֶה בְּזֶה, וְאִין
 בְּהֵם פְּרוּד. וְהַעֲפֵר הַזֶּה, כְּשֶׁהוּא מוֹלִיד
 אַחַר כֵּךְ, לֹא מִתְקַשְׁרִים זֶה בְּזֶה כְּאוֹתָם
 עֲלִיוֹנִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ה) וּמִמָּשׁ
 יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבַּעַת רָאשִׁים, בְּאֵלֶּה הֵיחָ
 פְּרוּד.

מִשׁוּם שֶׁהָיָה הַעֲפֵר, כְּשֶׁהוּא מוֹלִיד כִּפְחַ

נִמְצָא שֶׁכְּשֶׁמִּתְחַבֵּר עֶפֶר עִמָּם, עוֹשֶׂה
 וּמוֹלִיד עֲפֻרוֹת אַחֲרֵים כְּמוֹ שְׁלֶהֶם, כְּמוֹ
 שֶׁזָּהָב מוֹלִיד עֶפֶר פְּסֻלַת יְרוּקָה, שֶׁהִיא
 כְּמוֹ זָהָב מִמָּשׁ. כְּמוֹ שֶׁכֶּסֶף שֶׁמוֹלִיד
 עוֹפְרַת, וְכְמוֹ שֶׁנַּחֲשֵׁת הָעֲלִיוֹנָה מוֹלִידָה
 בְּדִיל שֶׁהוּא נַחֲשֵׁת קִטְנָה. כְּמוֹ שֶׁבְרִזְל
 מוֹלִיד בְּרִזְל, וְסִימְנָךְ - (משלי כז) בְּרִזְל
 בְּבְרִזְל יָחַד.

אֲבֵנֵי יָקָר, וּבְאֶתֶר חַד אֵינּוֹן, דְּכִתִּיב שָׁם הַבְּדֹלָח
וְאֲבָן הַשֹּׁהַם. וְאֵלֶיךָ אֲבֵנֵי יָקָר אֵינּוֹן תְּרִיסָר, וְאֵינּוֹן
לְאַרְבַּע סְטָרֵי עֲלֵמָא, לְקַבִּיל תְּרִיסָר שְׁבָטִין,
דְּכִתִּיב, (שמות כ"ח) וְהָאֲבָנִים תִּהְיוּן עַל שְׁמוֹת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּים עָשָׂרָה עַל שְׁמוֹתָם. וְאֵלֶיךָ תְּרִיסָר
בְּקָר, דְּאֵינּוֹן תַּחֲזוֹת יִמָּא.

תָּא חַזִּי, כָּל אַרְבַּעָה סְטָרִין עֲלָאִין דְּקֵאמְרִין, אַף
עַל גַּב דְּמִתְקַשְׁרִין דָּא בְּדָא, וְאֵינּוֹן קִיּוּמָא
דְּלְעִילָא וְתַתָּא, קִיּוּמָא דְּעֲלֵמָא יִתִּיר רוּחַ, בְּגִין
דְּכֵלָא קִיּוּמָא בְּגִינְיָה, וְנִפְשָׁא לָא קִיּוּמָא אֶלְא
בְּרוּחָא, דְּאֵי גֵרַע רוּחָא אֶפְּלוּ רִנְעָא חֲדָא, נִפְשָׁא
לָא יִכִּילַת לְאַתְקִיּוּמָא, וְרָזָא דָּא כְּתִיב, (משלי י"ט) גַּם
כִּלְאֵי דַעַת נִפְשָׁא לָא טוֹב. נִפְשָׁא כֵּלָא רוּחָא לָאו
אִיהוּ טוֹב, וְלָא יִכְלָא לְאַתְקִיּוּמָא.

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

שְׂאֵמְרֵנוּ, אַף עַל גַּב שְׁנַקְשָׁרִים זֶה כְּזֶה,
וְהֵם תְּקִיּוּם שְׁלֹמְעֵלָה וּמִשָּׁה, קִיּוּם שְׁל
הָעוֹלָם יוֹתֵר הוּא הַרוּחַ, מִשׁוּם שֶׁהַכֹּל
עוֹמֵד בְּגִלְלוֹ, וְנִפְשָׁא לָא עוֹמֵדָת אֶלְא
בְּרוּחַ, שְׂאֵם נִגְרַעַת הַרוּחַ אֶפְּלוּ רִנְעָ
אַחַד, אֵינּוֹן הַנִּפְשָׁא יִכְוֹלָה לְהִתְקַיֵּם, וְסוּד זֶה
כְּתוּב (משלי י"ט) גַּם כִּלְאֵי דַעַת נִפְשָׁא לָא טוֹב.
נִפְשָׁא כֵּלֵי רוּחַ אֵינְהָ טוֹב, וְלָא יִכְוֹלָה
לְהִתְקַיֵּם.

שֶׁל שְׁלֹשֶׁת הָעֲלִיּוֹנִים, מוֹצִיא אַרְבַּעָה
נְהָרוֹת שְׁשָׁם נִמְצְאוֹת אֲבָנִים יְקָרוֹת, וְהֵם
בְּמִקּוֹם אֶחָד, שְׁכַתּוֹב שָׁם הַבְּדֹלָח וְאֲבָן
הַשֹּׁהַם. וְאוֹתָן אֲבָנִים יְקָרוֹת הֵן שְׁתֵּים
עָשָׂרָה, וְהֵן לְאַרְבַּעָה צְדָדֵי הָעוֹלָם כְּנֶגֶד
שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבָטִים, שְׁכַתּוֹב (שמות כח)
וְהָאֲבָנִים תִּהְיוּן עַל שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
שְׁתֵּים עָשָׂרָה עַל שְׁמוֹתָם. וְשְׁנַיִם עֶשֶׂר
הַבְּקָר הִלְלוּ שֶׁהֵם תַּחֲזוֹת הַיָּם.
כֵּן רָאָה, כָּל אַרְבַּעַת הַצְּדָדִים הָעֲלִיּוֹנִים

וְתָא חַיִּי, אֵינּוּן תְּרִיסְר דְּקֵאמְרֵן, דְּאֵינּוּן תְּרִיסְר
 אַבְנִין, אֵינּוּן תְּרִיסְר בְּקָר, דְּתַחֲזוּת יַמָּא. בְּגִין
 בְּךְ, נָטְלוּ אֵינּוּן תְּרִיסְר נְשִׂאִים, (במדבר ז) כֹּל הַבְּקָר
 לַעֲלֹה שְׁנַיִם עֶשְׂר פָּרִים וְגו'. וְכֹלָא רָזָא עֲלָאָה הוּא,
 וַיִּמָּאן דִּישְׁנַת בְּמִלִּין אֵלִין, יִשְׁנַת בְּרָזָא דְחַכְמַתָּא
 עֲלָאָה, דְּעֵקֶר דְּכֹלָא בֵּיה.

אָמַר ר' שְׁמַעוֹן, הָא דְאָמַר ר' חֲזַקְיָה, דְּכַד בְּרָא
 קֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם, מֵעַפְרָא דְּמִקְדָּשָׁא
 דְּלַתְתָּא אַתְּבְּרִי, מֵעַפְרָא דְּמִקְדָּשָׁא דְּלַעֲיָלָא
 אַתְּיָהִיב בֵּיה נְשִׁמְתָּא. בְּמָה דְּכַד אַתְּבְּרִי מֵעַפְרָא
 דְּלַתְתָּא, אַתְּחַבְּרוּ בֵּיה תְּלַת סְטְרֵי יְסוּדֵי עֲלָמָא.
 חֲבִי נְמִי כַד אַתְּבְּרִי מֵעַפְרָא דְּלַעֲיָלָא, אַתְּחַבְּרוּ בֵּיה
 תְּלַת סְטְרֵי יְסוּדֵי עֲלָמָא, וְאַשְׁתַּלִּים אָדָם. וְהֵינּוּ
 דְּכַתִּיב, (תהלים ל"ב) אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יַחֲשֵׁב יְיָ לֹו עֵזֶן

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

שְׁכַשְׁבְּרָא הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם,
 מֵעַפְרֵי הַמִּקְדָּשׁ שְׁלֹמֶמְסָה נִבְרָא, וּמֵעַפְרֵי
 הַמִּקְדָּשׁ שְׁלֹמֶמְעֵלָה נִתְּנָה בּוֹ נְשִׁמָּה, וְכַמוֹ
 שְׁכַשְׁבְּנִבְרָא מֵהַעֲפָר שְׁלֹמֶמְסָה הִתְחַבְּרוּ בּוֹ
 שְׁלֹשָׁה צְדָדִים יְסוּדוֹת הָעוֹלָם, בְּךְ גַּם
 בְּשִׁנְבְּרָא מִן הָעֲפָר שְׁלֹמֶמְעֵלָה הִתְחַבְּרוּ בּוֹ
 שְׁלֹשָׁה יְסוּדוֹת שֶׁל הָעוֹלָם וְהַשְׁתַּלֵּם
 הָאָדָם, וְהֵינּוּ שְׁפָתוֹב (תהלים לב) אֲשֶׁרִי אָדָם
 לֹא יַחֲשֵׁב ה' לֹו עֵזֶן וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה.

וּבֵּא רָאָה, אוֹתָם שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי שְׁאֵמְרֵנוּ,
 שְׁהֵם שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה אַבְנִים, הֵם שְׁנַיִם
 עֶשְׂרֵי בְּקָר שְׁתַּחַת הַיָּם. מִשּׁוּם בְּךְ נָטְלוּ
 אוֹתָם שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי נְשִׂאִים (במדבר ז) כֹּל
 הַבְּקָר לַעֲלֹה שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי פָּרִים וְגו'. וְהַכֹּל
 הוּא סוּד עֲלִיּוֹן, וּמִי שִׁישְׁגִיחַ בְּדַבְּרִים
 הַלְלוּ, יִשְׁגִיחַ בְּסוּד הַחֲכֵמָה הָעֲלִיוֹנָה,
 שְׁהָעֵקֶר שֶׁל הַכֹּל בָּה.
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מַה שְׁאָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה,

וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה. אִימְתִי לֹא יַחֲשֵׁב יִי לֹא עֵוֹן,
בְּזִמְנֵי דַאִין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה.

תָּא חַיִּי, מִשָּׁה אֲשֶׁתְּלִים יַתִּיר מֵאַבְהֹן, בְּגִין דְּמַלְלִיל
עַמִּיָּה קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִדְּרַגָּא עֲלָאָה יַתִּיר
מִכְּלָהוּ, וּמִשָּׁה פְּנִימָאָה דְּבִי מְלָכָא עֲלָאָה הָוּה, וְעַל
דָּא כְּתִיב, וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב
וְגו', וְהָא אוֹקִימְנָא מְלִי.

לְכֵן אָמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי יִי וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם.
(שמות ר') רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, הָאִי קָרָא אֶפְכָּא
הוּא, דְּכְתִיב וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סְבָלוֹת מִצְרַיִם
בְּקִדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מִעֲבֹדֹתֵם,
וּלְבַתֵּר וְנִאֲלַתִּי אֶתְכֶם, הָוּה לִיָּה לְמִימְרָ מַעֲיַקְרָא
וְנִאֲלַתִּי אֶתְכֶם, וּלְבַתֵּר וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם. אֵלָּא,
עֲקָרָא דְּכֻלָּא בְּקִדְמִיתָא, דְּבַעָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְבִשְׂרָא לֹזֵן בְּשִׁבְחָא דְּכֻלָּא בְּקִדְמִיתָא.

לשון הקודש

יעקב וגו', והרי בארנו את הדברים.
לְכֵן אָמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי ה' וְהוֹצֵאתִי
אֶתְכֶם. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, פְּסוּק וְהוּא
הַפּוּד, שְׁפָתוֹב וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת
סְבָלוֹת מִצְרַיִם בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּן
וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מִעֲבֹדֹתֵם, וְאַחַר כֵּן
וְנִאֲלַתִּי אֶתְכֶם. הִנֵּה לֹא לֹמַר מִתַּחֲלָה

אימתי לא יחשב ה' לו עון? בזמן שאין
ברוחו רמיה.

בַּא רְאָה, מִשָּׁה נִתְקַן יוֹתֵר מִהֶאֱבוֹת,
מִשׁוּם שְׁדַבֵּר עִמּוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
מִדְּרַגָּה יוֹתֵר עֲלִיוֹנָה מִכְּלָם, וּמִשָּׁה
מִפְּנִים בֵּית הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן הָיָה, וְעַל זֶה
כְּתוּב וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל